

A kísérleteket végezzük figyelmesen, különös körültekintéssel az élelmiszer ecetre, mivel ez az ecetsav híg vizes oldata, mely szúrós szagú, és ha a bőrre kerül, enyhén csípős, égető érzést kelt.

Fontos, hogy megismerjük a konyhai környezetben megtalálható vegyszerek tulajdonságait, felhasználási lehetőségeit és azokat az egyszerű kísérleteket, melyeket elvégezhetünk ezen vegyszerek felhasználásával.

Forrásanyag:

<http://www.fitnok.hu/furdogolyo-furdobomba-keszítése-hazilag>

Magyar Kémikusok Lapja LXXIII évfolyam, 2018-április

www.wikipedia.org

<http://www.banyai-kkt.sulinet.hu/labor/index.php>

Majdik Kornélia

Alfa és omega fizikaverseny

VII. osztály

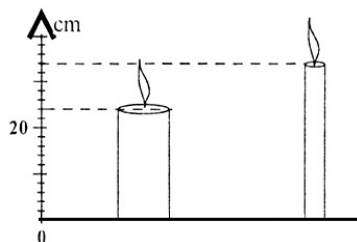
1. Egy négyzet alakú udvar területe 900 m^2 , egy másik négyzet alakú udvar **minden** oldala háromszor kisebb, mint az előző udvaré. Számítsd ki a második udvar területét, és hasonlítsd össze az első udvar területével!

2. Tokajon van egy 1756-ban készült boroshordó, amelynek **űrtartalma** 2160 hl . A bor sűrűsége $0,99 \text{ kg/l}$. Mennyi a hordóban lévő bor tömege és súlya, ha a hordó tele van? Mekkora élhosszúságú kocka alakú edényt töltené színültig ez a bor? Adott $g = 9,81 \text{ N/kg}$

3. Magyarázd meg, mit jelent az, hogy a befőttes gumi rugalmassági állandója $0,4 \text{ N/cm}$! Mekkora erővel lehet ezt a gumit 4 mm -rel megnyújtva tartani?

4. Egy 1 méteres drótkötél 125 C° -os hőmérséklet növekedés hatására $5 \cdot 10^{-3} \text{ m}$ -rel nyúlik meg. Hogy kell egy 12 m hosszú, ugyanilyen anyagból készült kötelet háromfelé vágni ahhoz, hogy az említett hőmérséklet növekedés hatására az első darab $0,01 \text{ m}$ -rel, a második darab $0,02 \text{ m}$ -rel, a harmadik darab pedig $0,03 \text{ m}$ -rel nyúljon meg?

5. Az ábrán látható két gyertyát egyszerre gyújtjuk meg.

- a.) Milyen hosszúságúak kezdetben a gyertyák?
 b.) A vastagabb gyertya hossza égés során 2 mm/min állandó sebességgel, a vékonyabb gyertya hossza 6 mm/min állandó sebességgel csökken. A meggyújtás pillanatától számítva mennyi idő múlva lesz a két gyertya egyenlő hosszúságú?

6. Egy pontszerű zsíros kenyérré két, egyenként 10 N nagyságú erő hat. Mekkora az eredő erő, ha az erők iránya egymással 60 fokos szöget zár be? Mennyivel csökkenne az eredő erő, ha az erők által bezárt szög 90 fok lenne? Mikor lenne legnagyobb az eredő erő?

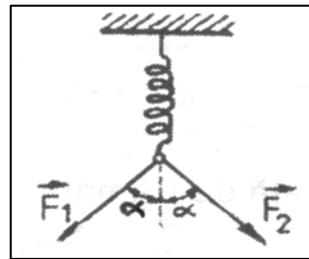
7. Egy 20 cm magas edény félig van vízzel. Ha az edénybe beleteszünk egy 8 cm élű vaskockát, akkor 4 cm -rel emelkedik a folyadékszint. Mekkora az edény térfogata?

8. A tavaly már tanultál a gyorsulásról. Egy sportoló, aki 6 m/s állandó sebességgel futott viszonylag hosszú ideig, 3 s alatt állt meg.

- a.) Mekkora volt a gyorsulása, ha egyenletesen lassult le?
 b.) A lassítás során mekkora volt az átlagsebessége?
 c.) Mekkora utat tett meg összesen mozgásának utolsó 10 másodperce alatt?

9. Egy kerékpáros útjának egynegyed részét 8 m/s sebességgel, a háromnegyed részét pedig $21,6 \text{ km/h}$ sebességgel teszi meg. Ha fordítva teszi ezt, akkor a menetideje 4 perc 10 másodperccel eltér az előbbi menetidőtől. Mekkora utat tesz meg a kerékpáros? Mekkora az átlagsebesség az első, illetve a második esetben.

10. Egy elhanyagolható tömegű rugóra az ábrán látható módon két, egyenként 50 N nagyságú erő hat. Az erők iránya a függőlegessel $\alpha = 30^\circ$ -os szöget zár be. A rugó rugalmassági állandója $k = 1000 \text{ N/m}$, tömege elhanyagolható. Ha a rendszer nyugalomban van, határozd meg a rugóban fellépő rugalmassági erőt és a rugó megnyúlását!

11. Gyakorlati feladat:

Szükséged van egy 2 ml -es, egy 5 ml -es, egy 10 ml -es és egy 20 ml -es műanyagfecskendőre, vízre, mélyhűtőre.

Szívj fel a 20 ml -es fecskendőbe 15 ml , a 10 ml -es fecskendőbe 8 ml , az 5 ml -es fecskendőbe 3 ml , a 2 ml -es fecskendőbe $1,2 \text{ ml}$ *légbuborék mentes* vizet, és tedd a mélyhűtőbe őket két órára, hogy fagyjon meg bennük a víz. Maradjon a fecskendő végén a tű és a védősík is. Vedd ki a fecskendőket a mélyhűtőből, és olvasd le minden esetben, hogy mekkora a térfogata a megfagyott víznek.

Nézz utána, hogy mit jelent a kifejezés, és számold ki mind a négy esetben a relatív térfogatváltozást!

A feladatokat Székely Zoltán, tanár küldte be